LÄNSI-SAVO TORSTAINA 6.1.2022

Entä jos upottaisit joulukuusen tällä kertaa järveen?

Perinne: Kututurot eli uppopuut ovat katoavaa perinnettä, josta on hyötyä pikkukalojen narraajille. Kalamiesten vanha niksi ehti jo melkein unohtua.

Kaisa Parta

– Lapsena niitä laitettiin rantavesiin, silloin kun kalastus oli ravinnon lähteenä tärkeämpää kuin nykyisin, muistelee **Antti Mustonen** Mäntyharjusta.

Mustosen muistojen kohteina ovat kututurot, eli kalojen kutemista varten upotettavat puut. Ne olivat tavallisimmin kuusia ja muita havupuita.

Ahven haluaa ripustaa keväisin mätinauhansa johonkin, ja tässä turot tulevat apuun.

Vaikka Järvi-Suomessa eletään, voi kututuroja pitää uhanalaisena kalastuksen perinteenä. Monet vapaa-ajan kalastajat sijoittavat turot lapsuuteen ja nuoruteen, ja Mustonen kertoo askarrelleensa niiden parissa viimeksi 1960-luvulla.

– Niitä laitettiin usein isän kanssa ahvenille, jotka olivat tärkeää ravintoa varsinkin keväisin. Joskus turoja jätettiin jäällekin, ja painoksi laitettiin kiviä. Sitten painettiin mieleen paikka, minne turo jätettiin.

Vihannan osakaskunnan puheenjohtajana Mustonen toivoo, että jos joku tämän luettuaan innostuu turon tekemisestä, paikka merkittäisiin tarkemmin kuin muistiin; risukasa järvessä voi aiheuttaa haittaa muille kalastajille ja moottoriveneille.

Turoille tarvitaan myös osakaskunnan lupa.

Juhlakauden päätteeksi moni joulukuusi päätyy jälleen kierrätykseen. Kierrättää voi myös hukuttamalla puun omaan mökkirantaan. Siihen tarvitaan kuitenkin osakaskunnan lupa.

Kututurot ovat elävämpää perinnettä Länsi-Suomessa ja erityisesti loppiaisen aikaan.

Vapaa-ajan Kalastajien keskusjärjestö järjestää esimerkiksi Vaasassa ja Kokkolassa yleisötapahtumia, joissa voi porukalla upottaa joulukuusia.

Puille kairataan avanto, minne puu työnnetään tyvipää edellä. Reikätiili on käypä ankkuri estämään puun karkaamista selkävesille.

– Kopioimme idean ruotsalaiselta sisarjärjestöltä kahdeksan vuotta sitten. Ensi vuonna pyrimme järjestämään tapahtumia muuallakin, kertoo järjestön asiantuntija **Juha Ojaharju**.

> **Kopioimme idean ruotsalaiselta sisarjärjestöltä kahdeksan vuotta sitten.**
>
> Juha Ojaharju

Hänen mukaansa ruotsalaisilla on myös tutkimustietoa siitä, että ahvenen poikasten määrä tuplaantui vuodessa turojen laittamisen jälkeen.

Maasta riippumatta on turoista eniten hyötyä kaupunkien edustoilla, mistä luontaiset kutupaikat ovat vähentyneet rantojen käsittelyn vuoksi.

Sen sijaan Järvi-Suomessa kutupaikkoja syntyy enemmän itsestään, esimerkiksi rantapuuston kaatuessa.

Eteläsavolaisista kunnista on ainakin Juvalla ryhdytty elvyttämään turo-perinnettä, kertoi Juvan lehti vuoden 2021 viimeisessä numerossaan.

Juvan Rotaryklubi ja Jukajärvi-yhdistys toivoivat saavansa kymmeniä kuusia perjantaista alkaen. Kunnassa on uskotaan turojen olevan myös ilmastoteko: Rotareiden presidentti **Heikki Laukkanen** kertoi Juvan lehdelle, että veden laatu paranee turojen imiessä ravinteita.

Ely-keskuksen ympäristö-osastolla väitettä ei allekirjoiteta, koska paranemista ei ole osoitettu.

– Suhtautuisin varovaisesti veden laadun paranemiseen. Tämmöistä vaikutusta ei ole todistettu. Mutta kalastuksen ja kudun onnistumisen kannalta asia on toinen, sanoo vesien hoidon johtava asiantuntija **Juho Kotanen**.